

رئیس / سرپرست محترم دانشگاه / دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی

سلام علیکم

این بخشنامه که بر اساس بندهای ۶، ۱۱، ۱۲، ۱۴ و ۱۶ ماده یک قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، به منظور حفظ و ارتقاء سطح سلامت نیروی کار به عنوان یکی از معیارهای توسعه پایدار در کشور، افزایش دسترسی و پوشش عادلانه در زمینه مراقبت‌های سلامت شاغلین، انجام معاینات بدو استخدام و دوره‌ای شاغلین با کیفیت مناسب و هزینه اثربخشی قابل قبول، تدوین شده است به کلیه دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی کشور و حوزه‌های تابعه به شرح ذیل برای اجراء ابلاغ می‌گردد. معاونت بهداشت موظف است بر حسن اجرای این بخشنامه نظارت نماید.

الف) اشخاص/مراکز مجاز به انجام معاینات سلامت شغلی

- مرکز تخصصی طب کار که بر اساس آیین نامه تأسیس مرکز تخصصی طب کار پروانه بهره برداری از معاونت‌های درمان دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی دریافت کرده اند با ارائه پروانه مذکور به معاونت بهداشتی همان دانشگاه/دانشکده و دریافت کد و مجوز انجام معاینات سلامت شغلی، مجاز به انجام معاینات مذکور برای شاغلین در حوزه تعیین شده می‌باشند.
- کلیه پزشکان متخصص طب کار دارای مطب فعال پس از اخذ مجوز از معاونت‌های بهداشتی دانشگاه /دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی مجاز به انجام معاینات سلامت شغلی در حوزه تعیین شده می‌باشند.
- کلیه پزشکان متخصص طب کار شاغل در واحدهای کاری پس از اخذ مجوز از معاونت‌های بهداشتی دانشگاه /دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی مجاز به انجام معاینات سلامت شغلی در حداقل ۴ واحد کاری در سال می‌باشند.
- کلیه پزشکان عمومی دارای مطب فعال، پس از اخذ مجوز از معاونت‌های بهداشتی دانشگاه /دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی، مجاز به انجام معاینات سلامت شغلی در حوزه تعیین شده می‌باشند.
- کلیه پزشکان عمومی شاغل در واحدهای کاری، پس از اخذ مجوز از معاونت‌های بهداشتی دانشگاه /دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی مجاز به انجام معاینات سلامت شغلی در حداقل ۴ واحد کاری در سال می‌باشند.
- پزشکان دارای سایر مدارک تخصصی پزشکی مجاز به انجام معاینات سلامت شغلی نمی‌باشند.

شماره ۱۸۷ / ۱۱ تیر ۱۳۹۲ پوست

جمهوری اسلامی
جمهوری اسلامی
وزارت بهداشت، رسانه و امور پرورشی

(ب) شرایط صدور مجوز معاینات سلامت شغلی

۷- صدور مجوز انجام معاینات شاغلین توسط پزشکان عمومی شاغل در واحد کاری (دارای قرارداد تمام وقت یا پاره وقت با واحد کاری) پس از بررسی مدارک در زمینه اشتغال پزشک در واحد کاری، مدرک تحصیلی، گواهی بازآموزی طب کار و پروانه مطب و تأیید صلاحیت عمومی برای آن منطقه در معاونت بهداشتی دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی انجام خواهد گرفت.

تبصره: واحد کاری محلی است که شاغلین آن مشمول انجام معاینات شغلی باشند.

۸- صدور مجوز انجام معاینات شاغلین توسط پزشکان عمومی دارای مطب فعال پس از بررسی مدرک تحصیلی، گواهی بازآموزی طب کار و پروانه مطب و پروانه اشتغال پزشکی و تأیید صلاحیت عمومی برای آن منطقه در معاونت بهداشتی دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی انجام خواهد گرفت.

۹- کلیه پزشکان عمومی برای دریافت مجوز معاینات شاغلین باید حداقل ۲۵ امتیاز بازآموزی طب کار (معادل ۵ روز) را کسب نمایند. اعتبار گواهی های دوره های بازآموزی این بند حداکثر دو سال می باشد. پزشکان عمومی دارای گواهی MPH با گرایش بهداشت حرفة ای از این امر مستثنی هستند.

۱۰- به منظور ایجاد شرایط بهره مندی شاغلین از خدمات طب کار با کیفیت مناسب و پوشش عادلانه، در دانشگاه هایی که براساس تایید هیئت رئیسه دانشگاه کمبود تعداد پزشک متخصص طب کار یا پزشک عمومی متقاضی واحد شرایط، نسبت به تعداد کارگاه / واحد های شغلی تحت پوشش وجود دارد، معاونت های بهداشتی می توانند در مراکز بهداشتی و درمانی دولتی اعم از شهری و روستایی که دارای متخصص طب کار و یا پزشک عمومی دارای حداقل ۲۵ امتیاز بازآموزی طب کار می باشند و از امکانات لازم برخوردارند، معاینات سلامت شغلی را فقط در کارگاه های زیر ۲۰ نفر شاغل و با تأیید معاونت بهداشت وزارت متبوع در کارگاه های تا ۵۰ نفر شاغل انجام دهند.

۱۱- صدور مجوز انجام معاینات شاغلین توسط متخصصین طب کار اعم از شاغل در واحد کاری یا دارای مطب فعال پس از درخواست فرد متقاضی، بررسی تاییدیه مدرک تحصیلی، پروانه مطب برای آن منطقه و یا اشتغال پزشک در واحد کاری و تأیید صلاحیت عمومی، توسط معاونت بهداشتی دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی انجام خواهد گرفت.

۱۲- مدت اعتبار مجوز پزشکان متخصص طب کار جهت انجام معاینات سلامت شغلی در مرکز تخصصی و مطب از تاریخ صدور پنج سال و مدت اعتبار مجوز پزشکان عمومی دارای امتیاز بازآموزی دو سال می باشد و بعد از آن در

شماره ۱۸۷
تاریخ ۱۳۹۲ مرداد
پوست

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و امور پرورشی

صورت درخواست متقاضی با توجه به ضوابط و مقررات و عملکرد مرکز/پزشک در مدت یاد شده مجدداً بررسی و در صورت وجود شرایط لازم، مجوز مربوطه قابل تمدید خواهد بود.

۱۳- انجام و تفسیر اسپیرومتری و او دیومتری بر اساس ضوابط و مقررات معاونت درمان وزارت منبوع می باشد.

۱۴- مراکز تخصصی طب کار مجازند جهت انجام تست های پاراکلینیک از جمله اسپیرومتری، او دیومتری، انواع رادیوگرافی، آزمایش های تشخیص طبی و نظایر آن که دارای شرایط و مجوز های لازم هستند با واحد های کاری قرارداد منعقد نمایند.

۱۵- متخصصین طب کار بدون تاسیس مرکز تخصصی و پزشکان عمومی، مجاز به عقد قرارداد انجام تست های پاراکلینیک نبوده و فقط مجاز به انجام اقدامات مجاز برای رشته تخصصی خود می باشند. پزشکان پاسخگوی درخواست یا عدم درخواست خدمات پاراکلینیکی می باشند. ارجاع شاغلین از طرف پزشکان مجاز به انجام معاینات، تنها به مراکز و آزمایشگاه های دارای مجوز از وزارت بهداشت و درمان امکان پذیر است.

تبصره: معرفی آزمایشگاه های واجد صلاحیت، اعتبار بخشی و نظارت بر فعالیت این آزمایشگاه ها براساس دستورالعمل اجرایی انجام آزمایشات معاینات سلامت شغلی می باشد.

ج) سقف مجاز ارائه خدمات

۱۶- حداکثر سقف انجام معاینات توسط متخصصین طب کار ۷۰۰۰ و پزشکان عمومی مجاز به انجام معاینات سلامت شغلی ۵۰۰۰ نفر در سال می باشد. به منظور انجام معاینات با کیفیت استاندارد سقف تعداد معاینات برای یک پزشک نباید از ۵۰ نفر در روز و ۱۰۰۰ نفر در ماه تجاوز کند. مراکز تخصصی طب کار به شرطی که دارای حداقل دو پزشک عمومی باشند، حداکثر سقف انجام معاینات ۱۷۰۰۰ نفر در سال می باشد.

۱۷- بمنظور استفاده بهینه از منابع و سطح بندی خدمات سلامت شغلی کلیه واحد های کاری دارای بیش از ۴۹۹ نفر شاغل مکلفند خدمات معاینات سلامت شغلی شاغلین خود را از متخصصین طب کار دریافت نمایند. در حوزه های معاونت بهداشتی که متخصص طب کار وجود ندارد یا سقف معاینات متخصصین طب کار حوزه مربوطه تکمیل شده باشد می توانند از پزشکان عمومی واجد شرایط استفاده نمایند. پزشکان متخصص طب کار می توانند حداکثر تا ۷۰٪ سقف مجاز معاینات خود را از کارگاه های مزبور تکمیل نمایند. در استانهایی که

واحد کاری با جمعیت شاغلین بالای ۴۹۹ نفر به تعداد کافی وجود ندارد تعیین سالانه این سقف با پیشنهاد معاونت بهداشتی و تائید مرکز سلامت محیط و کار صورت می‌گیرد.

د) تکالیف و اختیارات

- ۱۸- کلیه پزشکانی که مسئولیت انجام معاینات شاغلین را در محل واحد کاری بر عهده خواهند داشت موظفند نسبت به اعلام تعداد افراد تحت پوشش معاینات شاغلین، دوره زمانی انجام این معاینات و دوره زمانی انجام اقدامات پاراکلینیکی حداقل ۳ روز پیش از آغاز معاینات شاغلین به مرکز بهداشت شهرستان اقدام نمایند. ثبت اطلاعات معاینات موضوع این بخشنامه توسط متخصصین طب کار و سایر پزشکان دارای مجوز انجام معاینات سلامت شغلی در سامانه بازرگانی مرکز سلامت محیط و کار الزامی است و خودداری از آن تخلف محسوب می‌گردد.
- ۱۹- پزشکانی که اقدام به انجام معاینات سلامت شغلی می‌نمایند مکلفند مواردی که نیازمند بهره مندی از خدمات سطح بالاتر می‌باشند را به سطوح تخصصی مربوطه بر اساس شرایط بیمار ارجاع دهند. بدیهی است در صورتی که شاغل به دلیل تماس‌های شغلی با عوامل زیان آور موجود در محیط کار دچار بیماری شده باشد جهت تعیین چگونگی شرایط تداوم فعالیت شغلی، ارجاع به متخصص طب کار نیز ضروری است.
- ۲۰- کلیه واحد‌های کاری مشمول این بخشنامه بایستی با توجه به مقتضیات و شرایط کار، قابلیت جسمی و روانی مورد نیاز افراد استخدامی خود را برای انجام معاینات بدو استخدام اعلام وجهت این افراد پرونده پزشکی مطابق مقررات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تشکیل دهند.
- ۲۱- کلیه واحد‌های کاری مشمول این بخشنامه با همکاری پزشک مسئول معاینات سلامت شغلی بایستی گزارش نحوه انجام خدمات طب کار و آمار و اطلاعات مربوط به وضعیت سلامت شاغلین و عوامل زیان آور محیط کار را مطابق دستورالعمل‌ها در موعد مقرر تکمیل و به مرکز بهداشت شهرستان گزارش نمایند.
- ۲۲- معاونت‌های بهداشتی دانشگاه‌ها یا دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی-درمانی، موظفند براساس سیاست‌های وزارت متبوع نسبت به برنامه‌ریزی، نظارت و ارزشیابی فرایندهای مراقبت‌های سلامت شاغلین در حوزه تحت پوشش خود اقدام لازم به عمل آورده و گزارش آن و نیز گزارش از نحوه صدور مجوزها و وضعیت عرضه و بهره مندی از خدمات را مطابق دستورالعمل‌های وزارت متبوع تکمیل و هر شش ماه یک بار به مرکز سلامت محیط و کار اعلام نمایند.
- ۲۳- معاونت‌های بهداشتی دانشگاه‌های علوم پزشکی مکلفند اقدامات زیر را انجام دهند:

- الف - با همکاری معاونت آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی، نسبت به برگزاری دوره‌های بازآموزی طب کار برای کلیه پزشکان عمومی متقاضی واجد شرایط جهت انجام معاینات شاغلین اقدام نمایند.
- ب - جمع آوری اطلاعات لازم را از ارائه دهنده‌گان خدمات طب کار که در آن نحوه انجام معاینات شاغلین، کیفیت و کمیت ارائه خدمات و شرایط دسترسی و بهره مندی نیروی کار از خدمات فوق مشخص شده باشد.
- ج - جمع آوری اطلاعات کارگاه / واحد شغلی و شاغلین و وضعیت سلامت آنها
- د - به کارگیری فرآیندهای توجیهی، آموزشی و ابزار قانونی و حقوقی مورد نیاز برای تعییت واحدهای متخلص از قوانین و مقررات بهداشت حرفه‌ای و طب کار.
- ه - اعمال مدیریت به منظور ایجاد شرایط صدور مجوزها به صورت تسهیل شده برای ورود تمامی افراد صاحب صلاحیت به حوزه خدمات طب کار با هدف ایجاد پوشش صد درصد خدمات با کیفیت مناسب.
- و - ایجاد ساختار و امکانات ارزیابی خطاهای ارائه خدمات طب کار و ارائه آموزش‌های توجیهی موردی و گروهی به ارائه دهنده‌گان خدمات
- ز - برخورد قانونی در صورت تخطی از موارد مندرج در بخشنامه
- ۲۴- معاونت بهداشتی دانشگاه و مرکز بهداشت شهرستان می‌توانند با وقوع یکی از شرایط ذیل کارفرمایان را علاوه بر ارایه خدمات جاری، ملزم به بکارگیری خدمات تکمیلی و نیروهای متخصص طب کار و بهداشت حرفه‌ای نمایند:

- الف - وجود کارگاه / واحد شغلی دارای عوامل خطر با تأثیرگذاری منفی بالا بر روی سلامت در یک یا چند بخش از آن براساس گزارش‌های سامانه جامع اطلاعات مرکز سلامت محیط و کار
- ب - میزان بروز و شیوع بیماری‌های شغلی بالاتر از حد انتظار یا به علت ناشناخته در یک یا چند بخش از یک کارگاه / واحد شغلی

(ه) تخلفات

- ۲۵- اشخاص حقیقی و حقوقی موضوع بخشنامه حق انتشار آگهی تبلیغاتی که موجب گمراهی و فریب مردم شود و درگ عناوین مجعل و خلاف واقع بر روی تابلو، سربرگ و یا طرق دیگر را ندارند و در صورت مشاهده، معاونت‌های بهداشتی مکلفند نسبت به معرفی متخلص به مراجع قضایی اقدام نمایند. استفاده از عناوین گمراه کننده از جمله مرکز، واحد، بخش، کلینیک، درمانگاه، شرکت و غیره توسط کلیه پزشکان (متخصصین طب کار و پزشکان عمومی) دارای مطب فعل و شاغل در واحد کاری در زمینه معاینات سلامت شغلی از مصاديق تخلف محسوب می‌گردد.

شماره ۱۸۷/۱۲
تاریخ ۱۳۹۲/۱۱/۲۰
پیش

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و امور پرورشی

۲۶- در صورت تخلف مراکز تخصصی طب کار، متخصصین و پزشکان عمومی فعال در زمینه معاینات سلامت شغلی از ضوابط و مقررات و مفاد این بخشنامه پس از سه نوبت تذکر کتبی با فواصل حداقل یک ماهه و عدم اصلاح، موضوع در کمیته ای مرکب از معاون بهداشتی دانشگاه، کارشناس مسئول بهداشت حرفه ای، یک نفر متخصص طب کار با معرفی مرکز سلامت محیط و کار، رییس بازرگانی و رسیدگی به شکایات دانشگاه و رییس دفتر حقوقی دانشگاه بررسی و در صورت لزوم با تشخیص اکثریت اعضاء کمیته مذکور مجوز انجام معاینات سلامت شغلی آن ها بصورت موقت یا دائم ابطال می گردد و صدور مجدد آن در صورت ابطال دائم، باید با نظر کمیته فوق و طی مراحل قانونی صورت پذیرد.

این بخشنامه مشتمل بر ۲۶ بند در تاریخ به دانشگاههای علوم پزشکی سراسر کشور ابلاغ گردیده و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا می باشد و دستور العمل اجرایی آن توسط معاونت بهداشت وزارت متابع تهییه و ابلاغ خواهد شد.

دکتر محمد حسن طبقه منفرد

وزیر